

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **Vinařství Ludwig s.r.o.**
sídlem Palackého 956, 252 63 Roztoky
zastoupeného advokátem Mgr. Františkem Korbelem
sídlem Na Florenci 2116/15, Praha

proti
žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Květná 15, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2023, č. j. SZPI/CK784-133/2021

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce obchoduje s vínem a některá vína také sám vyrábí. Dne 6. 5. 2019 provedl žalovaný v jeho provozovně v Němčičkách kontrolu, při které odebral vzorek vína *Tramín červený* s přívlastkem výběr z hroznů, ročník 2017, číslo šarže 26617, s deklarovaným původem z vinařské oblasti Morava, konkrétně z mikulovské vinařské podoblasti. Z části měly hrozny pro jeho výrobu pocházet z produkce Zemědělského družstva Sedlec. Žalovaný

nechal vzorky otestovat ve své laboratoři. Na základě zjištěného izotopového poměru kyslíku, vodíku a uhlíku v analyzovaném vínu a po jeho porovnání se vzorky tzv. autentických vín zařazenými do Evropské databanky vín dospěl k závěru, že víno nebylo vyrobeno z hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava, ale v oblasti s mnohem sušším a teplejším podnebím. Dne 12. 8. 2019 provedl žalovaný v žalobcově provozovně v Němčičkách další kontrolu, při které odebral další čtyři vzorky ze tří vín ročníku 2017 s přívlastkem pozdní sběr, u nichž žalobce taktéž deklaroval moravský původ. Šlo o *Ryzlink rýnský*, číslo šarže 27417 (žalovaný odebral dva vzorky, a to balené a nebalené verze tohoto vína), dále *Veltlínské zelené*, číslo šarže 26517, a *Ryzlink vlašský*, číslo šarže 29517. Žalovaný nechal vzorky opět otestovat ve své laboratoři, přičemž i tentokrát dospěl k závěru, že nebyla vyrobena z hroznů sklizených na Moravě. Žalobce tak podle něj ve všech pěti případech porušil čl. 103 odst. 1 v návaznosti na odst. 2 písm. a) a čl. 113 odst. 1 v návaznosti na odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. 12. 2013, a vedle toho porušil i § 27 odst. 4 písm. b) bod 7 v návaznosti na § 3 odst. 2 písm. a) bod 3 zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství. Tím spáchal ve všech pěti případech přestupek podle § 39 odst. 2 písm. t) zákona o vinohradnictví a vinařství (dále též „nabízení vína z hroznů neznámého původu“ nebo „přestupky č. 1-5“).

2. Další kontrolu provedl žalovaný v žalobcově provozovně v Němčičkách dne 27. 4. 2021. Při ní zjistil, že žalobce dne 6. 4. 2021 ve 14:00 hod přijal ze Slovenska přes 25 000 l vína *Rulandské šedé*, číslo šarže 10621. Jeho přijetí měl žalovanému oznámit nejpozději dne 7. 4. 2021 do 2:00 hod, ale učinil tak až v 6:58 hod. Tím podle žalovaného porušil § 14a odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství a spáchal tak přestupek podle § 39 odst. 1 písm. c) zákona o vinohradnictví a vinařství (dále též „opožděné oznámení vína“ nebo „přestupek č. 6“).
3. Na základě toho zahájil dne 8. 11. 2021 brněnský inspektorát Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále též „SZPI“) přestupkové řízení a žalobci uložil svým rozhodnutím ze dne 17. 8. 2022 pokutu ve výši 3 mil. Kč a povinnost uhradit náklady laboratorních rozborů ve výši 101 880 Kč (dále též „rozhodnutí o pokutě“). Odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí zamítl žalovaný ústřední inspektorát rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 9. 6. 2023.
4. Pro kontext je nutno dodat, že ve vztahu k vínům z hroznů neznámého původu vydala SZPI nejprve několik opatření. Pro další vývoj jsou důležitá dvě z nich, obě ze dne 10. 12. 2019.
5. Prvním z nich zakázala SZPI žalobci uvádět na trh *Ryzlink rýnský*, číslo šarže 27417, *Veltlínské zelené*, číslo šarže 26517, a *Ryzlink vlašský*, číslo šarže 29517, protože byla vyrobena z hroznů neznámého původu. Žalobce se proti tomu neúspěšně bránil odvoláním. Jeho žalobu v této věci zamítl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, č. j. 30 A 23/2020-658, a jeho kasační stížnost zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 8. 3. 2024, č. j. 3 As 35/2022-103.
6. Druhým opatřením pak SZPI ve vztahu k vínu *Ryzlink rýnský*, číslo šarže 27417, žalobci nařídila, aby zajistil jeho stažení nebo přeznačení u všech svých odběratelů. I proti tomuto opatření se žalobce neúspěšně odvolal a neuspěl ani ve správním soudnictví. Jeho žalobu zamítl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, č. j. 30 A 24/2020-658, a jeho

kasační stížnost zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 15. 3. 2023, č. j. 4 As 37/2022-109.

7. Většinu žalobcových námitek tak již správní soudy dříve posoudily a krajský soud proto bude v nynější věci na výše citované rozsudky hojně odkazovat.

II. Argumentace žalobce

8. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť je považuje za nezákonné. Dobře si uvědomuje, že jeho námitky již správní soudy v předchozích řízeních řešily. Poukazuje proto hned v úvodu žaloby na to, že správní soudy se dosud zabývaly zejména posouzením možného působení závlahy na izotopové složení hroznů révy vinné, avšak neposuzovaly další relevantní otázky (žalobce neupřesňuje, které). Nadto zdůrazňuje, že dosavadní rozsudky nebyly vydány ve vztahu k přestupkovému řízení, jež je svázáno celou řadou specifických zásad – musí se postavit najisto, že došlo ke spáchání přestupku, že jej spáchal obviněný, a že neexistují žádné skutečnosti vedoucí k zániku odpovědnosti za přestupek či zproštění se odpovědnosti. Skutkový stav musí být prokázán tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a uplatňuje se zásada *in dubio pro reo*. Obviněný má také právo vyjádřit se ke všem důkazům (zde žalobce odkazuje na nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1526/08 a IV. ÚS 335/05, a na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Fitt proti Spojenému království*).
9. První žalobní bod se týká toho, že SZPI nezpřístupnila žalobci databázi reprezentativních vzorků, s nimiž izotopové složení jeho vín porovnávala. Žalobce přitom nezpochybňuje samotné výsledky laboratorního rozboru, ale jde mu o následující fázi, tj. o porovnání předmětných vín s referenčními vzorky v dispozici kontrolního orgánu. Esenciálním předpokladem správnosti závěru žalovaného je totiž úplnost, kompletnost a dostatečná rozmanitost referenčních vzorků, které by měly pokrývat celé území České republiky, včetně extrémních oblastí. To si žalobce nemůže nijak ověřit, protože žalovaný údaje z této databáze odmítá zpřístupnit. Žalobce tak má k dispozici jen elipsu ve slepém grafu, bez uvedení konkrétních hodnot izotopů vodíku a kyslíku na osách tohoto grafu. Izotopové hodnoty mu byly zpřístupněny zvlášť, bez přiřazení ke konkrétním vzorkům. Žalobce jako obviněný tak nemá možnost se seznámit s důkazem, který byl použit proti němu a ověřit jeho správnost. Neví, z jakých oblastí, podoblastí, vinic a viničních tratí, a také v jakém období byly vzorky pro databázi sbírány. To je v rozporu se zásadami trestního práva, podle kterých má obviněný možnost se kvalifikovaně vyjádřit ke všem skutečnostem, o které se opírá rozhodnutí o vině. Komparace izotopových hodnot žalobcových vín s víny z Evropské databanky vín byla v tomto případě jediným skutečně usvědčujícím důkazem v celém řízení. Je zde velké riziko chyb a důkladnému prověření tohoto jediného důkazu musí být proto věnována mimořádná pozornost. Existuje sice obecný požadavek na nezveřejňování údajů z Evropské databanky vín, ten ale neznemožňuje, aby tyto údaje byly poskytnuty osobám, kterých se týkají (žalobce zde odkazuje na čl. 88 odst. 7 prováděcího evropského nařízení z roku 2008). Mohou být také obsaženy ve spise z přestupkového řízení, jelikož správní řízení je neveřejné, takže žádný únik informací nehrozí. Dokonce i utajované informace, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti, bývají obsahem správního spisu. Pokud je jimi prováděn důkaz, musí být zpřístupněny účastníkovi řízení (žalobce zde odkazuje na § 38 odst. 6 správního řádu). Tím spíše to musí platit v přestupkovém řízení (žalobce zde odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 108/2020-37, kde soud zrušil přestupkové rozhodnutí, protože

informace o nevyhovujícím výsledku porovnání vína s Evropskou databankou vín také nebylo možno ověřit, přičemž podle žalobce je lhotejně, že porovnání prováděl kontrolní orgán jiného státu). Navíc omezení přístupu se podle čl. 28 odst. 1 prováděcího evropského nařízení z roku 2018 vztahuje pouze na informace o izotopech. Proto měl žalovaný zvážit, že by žalobci poskytl alespoň některé údaje, které by mu umožnily jeho procesní práva realizovat, například údaje o jednotlivých reprezentativních vzorcích bez jejich přiřazení ke konkrétním naměřeným hodnotám jejich izotopového složení.

10. Ve druhém žalobním bodě žalobce vytýká Evropské databance vín celou řadu vad, byť sám uznává, že když k ní nemá přístup, tak je nucen si tyto vady do značné míry domýšlet. Usuzuje na ně však z toho, že jeho vína, o jejichž moravském původu je nadále přesvědčen, v porovnání se vzorky shromážděnými v databance neobstála. První vada má spočívat v tom, že databanka není kompletní, tedy není v ní shromážděn dostatečný počet reprezentativních vzorků. Nebo je tu podle žalobce možnost, že žalovaný neporovnal předmětná vína se všemi reprezentativními vzorky z databanky, jichž by mělo být 20, které pouze jako celek reprezentují rozmanitost celého území České republiky co do odrůd, poloh a pěstitelských metod. Na to žalobce usuzuje z faktu, že ve slepém grafu, který mu žalovaný poskytl ve vztahu k analýze vína *Tramín červený*, figuruje pouze 15 vzorků. Za třetí, žalobce předpokládá, že vzorky do databanky nebyly vybrány tak, aby reflektovaly rozmanitost České republiky, včetně extrémních lokalit. To podle žalobce vyplývá z faktu, že některé vzorky zařazené v interní databázi žalovaného by při srovnání s Evropskou databankou vín neobstály. Podle žalobce je nerozhodné, že jsou v interní databázi zařazena vína z hroznů sbíraných velmi brzy či velmi pozdě. Stále jde o česká vína, která by v porovnání s reprezentativními vzorky měla obstát, pokud by Evropská databanka vín pracovala s tím nejširším možným rozsahem izotopů všech hroznů vypěstovaných na území České republiky. Za čtvrté, při odběru vzorků žalovaný nepostupoval podle příslušného evropského nařízení. Na to žalobce usuzuje z faktu, že takto žalovaný nepostupoval ani při odběru vzorků pro svou interní databázi, jak se ukázalo v předcházejících soudních řízeních. Za páté, Evropská databanka vín neobsahovala žádný vzorek z hroznů pěstovaných na zavlažované vinici, což žalovaný ani nepopírá. Zařadit takový vzorek sice nebylo přímo povinností žalovaného, ale bylo by to vhodné, protože závlaha může mít výrazný izotopový signál. Navíc i příslušné evropské nařízení předpokládá, že u takovýchto hroznů se vyznačí údaj o datu posledního zavlažování. A konečně v jiném žalobním bodě žalobce upozorňuje, že k obsahu Evropské databanky vín je potřeba přistupovat kriticky též proto, že sama Evropská komise v poslední novelizaci prováděcího nařízení zdůraznila, že obsah databanky je třeba upravit tak, aby lépe odrážel realitu odvětví vína v unii, a to konkrétně zvýšením podílu vín označených „chráněným zeměpisným označením“ a „chráněným označením původu“, mezi něž patří i žalobcova odebraná vína.
11. Třetí žalobní bod představuje v podstatě jen poukaz na to, že také interní databáze žalovaného vykazovala vady, jak už bylo zmíněno výše. Zřejmě proto ji žalovaný už ani nezmiňuje v nynějším napadeném rozhodnutí jako důkaz o zahraničním původu předmětných vín.
12. Čtvrtý žalobní bod stojí na tom, že v přestupkovém řízení má správní orgán povinnost zjistit skutkový stav mimo jakoukoliv pochybnost a zjišťovat i takové okolnosti, jež svědčí ve prospěch obviněného. Přitom žalovaný své závěry založil pouze na jediném důkazu o vině, a to na porovnání izotopových obrazů odebraných vín s Evropskou databankou vín.

Všechny ostatní důkazy, na které žalovaný poukazuje, cizozemský původ žalobcových vín jednoduše neprokazují. Sem patří zejména údajná žalobcova pochybení týkající se výkupních lístků, označování nádob a vedení evidenčních knih, neboť jde o pouhé dílčí administrativní nesrovnalosti. Stejně tak srovnání odebraných vín se vzorky z jiných zavlažovaných vinic v témže období, případně se vzorky z týchž zavlažovaných vinic z jiných let měly jen ověřit žalobcova tvrzení o možném vlivu závlahy na izotopový obraz hroznů. O cizozemském původu odebraných vín nic nevypovídají. V doplnění žaloby ze dne 6. 9. 2023 žalobce navíc dodal, že důkazy o svých údajných administrativních pochybeních a o komparaci odebraných vín s jinými vzorky vín z jiných ročníků ani nedohledal ve správním spisu.

13. V doplnění žaloby ze dne 11. 6. 2024 žalobce k danému tématu poukazuje ještě na odborný článek publikovaný v *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, ze kterého podle něj vyplývá, že réva vinná je velmi citlivá na různé zdroje zavlažování a že vliv sucha na zvýšené koncentrace těžkých izotopů zatím neumí vědci kvantifikovat. Při takovýchto pochybnostech měl žalovaný postupovat ve prospěch obviněného. Konečně v doplnění žaloby ze dne 5. 12. 2024 žalobce zpochybnil výsledky, k nimž SZPI dospěla na základě své akreditované zkušební metody, tím, že Český akreditační institut (dále též „ČAI“) na základě žalobcovy stížnosti provedl šetření v laboratoři SZPI a zjistil zde blíže nespecifikované nedostatky. Zároveň ze zprávy o výsledku šetření vyplývá, že ČIA vůbec nemůže kontrolovat tvorbu a vedení databáze vín, což je při tom jeden z nejzásadnějších postupů, který má vliv na výsledky touto metodou dosažené. Na metodu se proto podle žalobce nelze spolehnout.
14. V návaznosti na předchozí bod žalobce v pátém žalobním bodě tvrdí, že onen jediný důkaz stojící proti němu ani není důkazem přímým. Tím by mohly být jen samotné laboratorní rozboru (pokud například prokáží přídavek vody do vína). Interpretace laboratorního rozboru, včetně porovnání s dalšími reprezentativními vzorky, je závislá na správných postupech kontrolního orgánu a jeho pracovníků, a proto ji lze považovat nanejvýš za nepřímý důkaz. Ten sám o sobě k usvědčení nepostačuje, musel by spolu s dalšími nepřímými důkazy tvořit ucelený řetězec.
15. V šestém žalobním bodě brojí žalobce proti tomu, že žalovaný nezohlednil rozboru duplicitně odebraných vzorků, které si žalobce nechal provést v akreditované laboratoři EUROFINS CZ. Ta zjistila jednak stejné izotopové poměry kyslíku vodíku a uhlíku, jaké zjistil žalovaný, ale neměla je s čím porovnat, protože nemá stejně jako žalobce přístup ke vzorkům v Evropské databázi vín. Jedinou možností, jak závěry žalovaného ověřit, bylo tedy použít jinou metodu. Laboratoř proto změřila izotopový poměr stroncia ve vzorcích a došla k závěru, že ten je zcela v souladu s hodnotami očekávanými pro deklarovaný původ, tj. Morava. To je zcela v rozporu se závěry správních orgánů. Přitom zjišťování původu vín touto metodou se užívá již od 90. let 20. století a má řadu výhod, například že poměr izotopů stroncia neovlivňuje ani typ hroznů, ani proces jejich kvašení a zrání. Žalovaný přesto k výsledkům laboratoře EUROFINS odmítl přihlídnout, a tím popřel žalobcovo právo na účinnou obranu. Argumentace žalovaného je účelová, protože na jednu stranu tvrdí, že celá Morava se všemi svými odlišnými vinařskými regiony má stejnou hodnotu stroncia, jindy však dodává, že pro Mikulovsko uvádí odborná literatura mírně odlišné hodnoty, než jaké byly naměřeny ve vínech žalobce.

16. Na to navazuje sedmý žalobní bod, v němž žalobce vyjmenovává na svou obranu další skutečnosti, které podle něj stojí proti onomu jedinému důkazu předloženému žalovaným. Žalobce by nikdy nevydával zahraniční víno za tuzemské, neboť to odporuje jeho zásadám. Důsledně dbá při své činnosti na dodržování právních předpisů, o čemž svědčí to, že ani pozdější kontroly SZPI v březnu 2024 u něj žádná pochybení neodhalily (k čemuž navrhuje žalobce provést důkaz dvěma protokoly z těchto kontrol). Žalobce nikdy nedovezl žádné zahraniční hrozny, o čemž má svědčit to, že nikdy dovoz takových hroznů žalovanému neoznámil. Nikdy nezpracoval žádné zahraniční hrozny, o čemž mají svědčit výpovědi jeho zaměstnanců, že všechny dovezené hrozny byly odzrněné kombajnem, zatímco zahraniční se dovážejí neodzrněné. Žalobce vykupuje hrozny pouze od regionálních dodavatelů, o čemž opět svědčí výpovědi jeho zaměstnanců, že se účastní celé fáze výroby vína od sběru hroznů na vinicích dodavatelů až po jeho uvádění na trh. Žalobce dále vede veškerou povinnou evidenci a prokázal moravský původ hroznů (zčásti ze zemědělského družstva Sedlec, zčásti od manželů H.), o čemž mají svědčit zejména výkupní lístky. Žalobce nikdy nenakoupil v zahraničí nebalené víno těch odrůd, o které v dané věci šlo. Žalovaný se přesto vůbec nezabýval tím, jak a kdy mohl žalobce hrozny nebo víno pro výrobu svých údajně falšovaných vín ze zahraničí dovézt, odkud mohly takové hrozny nebo víno pocházet a zda vůbec mohl existovat nějaký motiv takového jednání. Předpokladu o zahraničním původu neodpovídá ani to, že odebraná vína se vyznačovala spíše vyšším obsahem alkoholu, zatímco levná zahraniční vína mívají obsah alkoholu nízký a použít pro falšování dražší zahraniční vína by nemělo žádný ekonomický význam. Kdyby žalobce víno falšoval, tak by také nenechal tři ze čtyř předmětných vín zatřídit komisí žalovaného, neboť to znamená zvýšenou pozornost věnovanou takovým vínům. Žalobce zde připomíná, že senzorické hodnocení odborných osob bývalo po dlouhou dobu jediným způsobem, jak určit zeměpisný původ vín, takže lze předpokládat, že erudované osoby v komisi i nadále dokážou s vysokou pravděpodobností geografický původ vína senzorickým hodnocením rozpoznat. Náznaky žalovaného, že žalobce mohl vína pro senzorické hodnocení zaměnit, postrádají jakýkoliv podklad ve spise. Konečně žalobce zde poukazuje na svůj několikastupňový důmyslný kontrolní systém, který má ve svém podniku zaveden, jak o tom vypovídají výpovědi jeho zaměstnanců. K náhodnému přimísení zahraničních hroznů nebo vín tak nemohlo dojít. Žalobce uzavírá, že i když odpovědnost za daný přestupek je objektivní, měly přesto správní orgány povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Namísto toho postavily žalobce do role, kdy měl sám prokazovat svoji nevinu. Obrácené důkazní břemeno je v sankčním řízení nepřípustné.
17. V osmém žalobním bodě argumentuje žalobce výjimečností sedlecké lokality, kterou žalovaný opomněl vzít v úvahu. Lokalita je charakteristická výraznou půdní variabilitou a dřívějším dozráváním hroznů, což je dáno počasím a geomorfologií terénu. Žalobce v tomto ohledu předložil odborná vyjádření prof. Ing. P. P., Ph.D., který je předním evropským odborníkem na problematiku pěstování révy vinné, a v roce 2020 nabídl žalovanému i užší spolupráci při zkoumání této lokality, což žalovaný odmítl. Přes uvedená specifika z této oblasti nepocházel ani jediný vzorek zahrnutý v Evropské databance vín z roku 2017. V doplnění žaloby žalobce dokonce tvrdí, že sedlecká lokalita se možná podstatně vymykala obvyklým jevům pouze v letech 2017 a 2018, jelikož šlo o výjimečně teplé a suché roky.
18. V devátém žalobním bodě poukazuje žalobce na možný význam závlahy. Vína pro žalobcovy hrozny pocházela mimo jiné ze zavlažovaných vinic Zemědělského družstva Sedlec. Voda pro zavlažování se čerpá z řeky Dyje pod vodní nádrží Nové Mlýny, a má

vyšší koncentrace těžkých izotopů kyslíku a vodíku jednak kvůli velkému odparu z hladiny nádrže, a dále proto, že se užívá pro chlazení věží jaderné elektrárny Dukovany. Závlaha měla v roce 2017 na izotopový obraz hroznů velký vliv, neboť tento rok patřil v předmětné lokalitě mezi nejsušší. To vše potvrdila i odborná posouzení jednak již výše zmiňovaného prof. P., jednak doc. Ing. M. Š., Ph.D., který jako jediný zkoumal izotopové složení povrchové a podzemní vody na Sedlecku. Tato odborná posouzení jsou podle žalobce podklady s vysokou vypovídací hodnotou. Žalobce odmítá akceptovat obecné závěry žalovaného, že v deštivém období je vliv závlahy vyloučen a že závlaha může vést nanejvýš ke snížení množství těžkých izotopů ve víně, neboť jsou založeny převážně na zahraničních zdrojích, které pojednávají o klimaticky odlišných oblastech s jinými izotopovými charakteristikami závlahové vody. Podle žalobce je proto chybou, že Evropská databanka vín neobsahovala pro rok 2017 žádný vzorek vína ze zavlažované vinice v Sedleci nebo v nějaké blízké lokalitě (u těch však dodává, že by vzhledem k jedinečnosti sedlecké lokality nemusely být relevantní). Rozhodně odmítá srovnávání svých vín s víny z hroznů ze zavlažovaných vinic z jiných oblastí nebo z jiných let, neboť sedlecká lokalita byla podle něj extrémní zvláště v suchém roce 2017.

19. Desátý žalobní bod se týká možné liberace a upuštění od správního trestu. Ve vztahu k přestupkům č. 1-5 byly podle žalobce splněny podmínky pro liberaci. Žalobce vyjmenovává všechna opatření, která činil, od evidence výkupu hroznů a dovážených vín, přes plnění oznamovací povinnosti, kontroly, zda dodavatelé mohou vzhledem k rozloze svých vinohradů vypěstovat dodávané množství hroznů, až po kontrolu kvality vykupovaných hroznů již ve fázi před jejich sběrem i později. Dále poukazuje na to, že jeho kontrolní procesy jsou podloženy certifikáty systému řízení kvality a řízení environmentu, že disponuje vlastní laboratoří, v níž kontroluje dodané hrozny i vyrobená vína, a to před lahfováním i v jeho průběhu. Veškeré evidenční nesrovnalosti, které zjistil žalovaný při své kontrole, žalobce řádně vysvětlil a zdůvodnil. O tom svědčí fakt, že o nich nebylo zahájeno žádné přestupkové řízení. Žalobce nemohl činit víc, neboť tou metodou, kterou používá žalovaný, si geografický původ jím vyrobených vín ověřit nemohl. Žalovaný ani nenaznačuje, co víc mohl žalobce dělat.
20. Ve vztahu k přestupku č. 6 pak podle žalobce měl žalovaný od uložení trestu upustit, neboť samotné projednání věci postačilo k žalobcově nápravě. Oznamovací povinnost žalobce splnil sám a dobrovolně, pouze s mírnou prodlevou (4 hod 58 min). Pochybení bylo způsobeno výjimečnou situací v době pandemie covid-19, kdy došlo k souběhu lékařské kontroly jedné odpovědné pracovnice a ošetřování člena rodiny u kolegyně, která ji měla zastupovat. Žalobce porušení povinnosti lituje a od té doby se žádného podobného pochybení nedopustil.
21. Při ukládání pokuty žalovaný podle jedenáctého žalobního bodu nesprávně posoudil závažnost spáchaných přestupků, stejně jako polehčující a přitěžující okolnosti. K tíži žalobce hodnotil vysoký počet potenciálně ekonomicky ohrožených spotřebitelů, ale vůbec nevzal v úvahu, že žalobce podstatnou část předmětného vína stáhl z oběhu, takže faktický ekonomický dopad na spotřebitele ve skutečnosti nenastal. Žalovaný také pominul, že spotřebitelům byla nabízena kvalitní vína senzoricky hodnocená komisí žalovaného pro hodnocení a zařizování vína, čímž míra jejich ekonomického ohrožení výrazně klesla. Ve prospěch žalobce měl žalovaný dále zohlednit to, že od spáchání tvrzených přestupků uplynuly bezmála 3 roky (k rozsudkům NSS, na které odkazoval ve vyjádření žalovaný,

žalobce podotkl, že v nich byly skutkové okolnosti jiné a soud se v nich zabýval pouze bezúčelností uložené sankce a podmínkami upuštění od správního trestu, nikoliv obecně hodnocením uplynulé doby od spáchání přestupku ve prospěch obviněného). Délka řízení jde v nynější věci zcela na vrub žalovaného, neboť se zahájením přestupkového řízení vyčkával na výsledek řízení o dříve podaných žalobách u Krajského soudu v Brně, což nebylo třeba. Naopak žalobce činil pouze věcná podání a nejednal v řízení nikterak účelově. Na délce řízení nenese žádnou vinu. Polehčující okolnost by měl představovat i fakt, že ke spáchání přestupků č. 1-5 mohlo dojít nanejvýše nedbalostí formou. O úmyslném spáchání nesvědčí nic a podle zásady v pochybnostech ve prospěch (*in dubio pro reo*) by měl proto žalovaný hodnotit formu zavinění jako nedbalostní. To vše vedlo k nesprávnému určení druhu a výměry správního trestu.

22. V posledním, dvanáctém žalobním bodě žalobce na důkaz toho, že správní orgány opravdu nepřihlédly ke všem relevantním okolnostem, poukazuje na jiný srovnatelný případ známý mu z médií a z judikatury Nejvyššího správního soudu, kde za mnohem závažnější delikt uložila SZPI pokutu jen 5 mil. Kč. Jednalo se přitom o vědomé a systematické uvádění vína neznámého původu do oběhu v množství více než dvacetinásobném oproti nynějšímu případu.
23. Žalobce také v různých svých podáních opakovaně upozorňoval soud na různé negativní následky, které mu v důsledku vydání přestupkového rozhodnutí hrozí. Především bude nucen vrátit již čerpané dotace od Ministerstva zemědělství v celkové výši zhruba 10 milionů korun. Dále šlo o pozastavení (a hrozící ztrátu) členství ve spolcích VOC Kraví Hora a VOC Modré Hory, spojenou s nemožností označovat své víno jako víno originální certifikace. A dále žalobce uváděl, že kvůli vyslovení výroku o vině nemůže získat podporu z Vinařského fondu na vinařské výstavy a soutěže, stejně jako dotace od SZIF na zemědělskou techniku a na výsadbu nových vinohradů na orné půdě, na technický rozvoj společnosti a získání progresivních technologií ve výrobě a obchodu, že byl vyloučen z Národní soutěže vín, nemůže se umístit v Salonu vín ani soutěžit o titul Vinařství roku, a celkově má výsledek správního řízení negativní dopady na jeho reputaci a dobré jméno, které budoval několik let. Žalobce tím zejména apeloval na brzké rozhodnutí soudu v této věci.
24. Žalobce navrhl celou řadu důkazů nad rámec správního spisu, konkrétně svůj dopis řediteli SZPI s nabídkou spolupráce, 2 protokoly o kontrolách SZPI u žalobce v roce 2024, přehled vyplacených dotací SZIF, 6 protokolů o kontrole dodržování podmínek přiznaných dotací, 6 oznámení o zahájení řízení o vrácení dotace, 2 výzvy MZe k pozastavení členství ve spolcích VOC, článek z *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, zprávu o výsledku šetření ČAI v laboratoři žalovaného.

III. Vyjádření žalovaného

25. Žalovaný navrhuje žalobu zamítnout, přičemž odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a rozhodnutí o pokutě, jež spolu tvoří jeden celek. Podrobně se vyjádřil ke všem žalobním bodům a polemizoval i s dalšími doplněními žaloby. Na svém stanovisku setrval po celou dobu řízení.

IV. Řízení před krajským soudem

26. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť žádná ze stran jednání nepožadovala. Žalobce sice navrhoval v žalobě určité důkazy nad rámec obsahu správního spisu, nicméně návrh na provedení důkazů před správním soudem podle § 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nelze sám o sobě považovat za nesouhlas s rozhodnutím bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2016, čj. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS). Žalobce nepodmiňoval svůj souhlas s rozhodnutím bez jednání provedením navržených důkazů – výslovně se vyjádřil, že jednání nepožaduje (č. l. 180v soudního spisu). Soud provedení navržených důkazů neshledal potřebným, jak vysvětlí níže v odůvodnění tohoto rozsudku.

V. Posouzení věci krajským soudem

27. Žaloba **není důvodná**.
28. Žalobce si je velmi dobře vědom toho, že naprostou většinu jeho námitek již správní soudy v minulosti vypořádaly, když rozhodovaly o jeho žalobách proti opatřením, jež brněnský inspektorát SZPI vydal předtím, než se žalobcem zahájil nynější přestupkové řízení. Žalobce se snaží tento fakt obejít tím, že předkládá krajskému soudu tytéž argumenty, jen takříkajíc „v novém balení“. Odkazuje na to, že přestupkové řízení má svá specifická pravidla a soud se má tedy na celou věc podívat novou optikou. Jenže žalobce opomíjí, že už i opatření, která napadal dříve, vydala SZPI z moci úřední a ukládala v nich žalobci povinnosti. Již v těchto řízeních se tedy uplatnila pravidla, podle nichž byl správní orgán povinen zjistit skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád), stejně jako zjistit i bez návrhu všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch toho, komu chce povinnost uložit (§ 50 odst. 3 věta druhá správního řádu). Již zde měla být také účastníkům dána možnost se před vydáním rozhodnutí vyjádřit ke všem jeho podkladům (§ 36 odst. 3 správního řádu). Vydaná opatření citelně zasahovala do práv žalobce, neboť zákaz uvádět vína na trh a povinnost jejich stažení nepochybně měla na žalobcovo podnikání velký dopad. Krajský soud tak kladl na kvalitu zjištění skutkového stavu a zachování žalobcích procesních práv stejný důraz, jako by se jednalo o řízení přestupkové, a nemá pochybnost o tom, že tak činil v kasačním řízení i Nejvyšší správní soud. Všechny žalobcem uváděné zásady tak správní soudy zvažovaly už při posouzení jeho předchozích žalob v této věci.
29. Krajský soud nejprve pro pořádek stručně shrne celý soubor argumentů, které vedly k žalobcovu neúspěchu v předchozích řízeních. Poté se vysloví k jednotlivým žalobním bodům, a to převážně prostřednictvím odkazů na dřívější rozsudky a na rozhodnutí o pokutě a napadené rozhodnutí, neboť tam jsou prakticky všechny žalobcovy výhrady srozumitelně a přesvědčivě vypořádány.
30. Podstatu sporu lze shrnout tak, že o zahraničním původu vín odebraných u žalobce skutečně vypovídá jen jediný důkaz, a to výsledek akreditované zkušební metody SZPI 4911. Jde ale o důkaz odborný a naprosto přesvědčivý, neboť žalobcova vína neobstála ve srovnání s referenčními vzorky z Evropské databanky vín s velkou mírou spolehlivosti. Navíc jde prakticky o čtyři porovnání v jednom, neboť do multivarietní diskriminační analýzy vstupují čtyři na sobě zcela nezávislé proměnné. Žalobce se snažil tento důkaz zpochybnit zejména poukazy na to, že hrozny, z nichž víno vyrobil, mohly mít odlišný

izotopový obraz nikoliv proto, že pocházely ze zahraničí, ale protože pocházely ze zavlažované vinice v sedlecké lokalitě. Tato tvrzení SZPI vyvrátila hned na dvou frontách. Jednak přesvědčivě a s odkazy na odbornou literaturu vysvětlila, že dostatek vody daný závlahami nemůže nikdy zvýšit množství těžkých izotopů ve víně, může ho nanejvýš snížit, a navíc vydatné srážky v sedlecké lokalitě v září 2017 vliv závlah zcela vymazaly. Proto nijak nevádí, že Evropská databanka vín neobsahuje pro ročník 2017 žádné víno z moravské zavlažované vinice. Jakékoliv pochybnosti pak SZPI odstranila tím, že pomocí téže akreditované metody, jakou hodnotila žalobcova vína, zhodnotila i další vína, jež na moravských zavlažovaných vinicích pěstována byla, a ta bez problémů obstála. Šlo jednak o vína téhož ročníku, ale z jiných vinařských obcí téže oblasti, a dále o vína jiných ročníků, ale zase z totožných vinic Zemědělského družstva Sedlec, na nichž měly být údajně sklizeny hrozny pro žalobcova vína (proto nejspíš žalobce ve své současné argumentaci přísně omezuje údajná specifika vinic v obci Sedlec jen na vína pěstovaná zde na zavlažovaných vinicích právě jen v roce 2017). Ve všech výše uvedených srovnáních použila SZPI pro ověření své metody vína autentická (sklizeň i výroba pod úředním dozorem). Otestovala ale i vína z komerční produkce, vyrobená z hroznů sklizených dle tvrzení ZD Sedlec na týchž vinohradech jako hrozny dodané žalobci, a to v roce 2017. A i ta v izotopovém porovnání obstála. Žalobcovým teoriím nadto neodpovídá ani fakt, že odebraná vína měla být vyrobena z hroznů ze zavlažovaných vinic v Sedleci pouze zčásti, a jedno dokonce vůbec ze zavlažované vinice pocházet nemělo. Přesto všechna vykazala velmi podobné vysoké poměry těžkých izotopů vodíku, kyslíku a uhlíku.

31. Pokud jde o to, na jakých principech je postavena žalobcem zpochybňovaná metoda ověřování tuzemského původu hroznů použitých k výrobě vína, krajský soud odkazuje na svůj rozsudek č. j. 30 A 23/2020-658, body 8, 15, 35, 41 a 67-70. Co se týká metabolismu révy vinné a možného vlivu závlah na izotopový obraz hroznů, krajský soud odkazuje na tentýž rozsudek, a to na body 12-13, 18, 30-33, 42-44 a 71-74.
32. První žalobní bod, tedy že žalobce neměl přístup k informacím o vzorcích shromážděných v Evropské databance vín, ačkoliv to potřeboval pro svou procesní obranu, již vypořádal krajský soud v rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, bod 80, i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103, bod 25. Zabýval se jí i žalovaný v rozhodnutí o pokutě na str. 25-27 a v odvolacím rozhodnutí na str. 38.
33. Stručně řečeno, klíčové informace pro žalobcovu obranu sdělil žalovaný žalobci již v průběhu předchozích správních a soudních řízení. Žalobce ví, jakým způsobem provádí žalovaný vyhodnocení geografického původu odebraného vína (porovnání odebraných vín s množinou referenčních vzorků pomocí čtyř různých poměrů těžkých izotopů vodíku, kyslíku a uhlíku), má k dispozici hodnoty těchto izotopů naměřené u jeho vín, je mu známo, s jakou množinou vzorků žalovaný odebraná vína porovnával (s množinou tvořenou všemi dvaceti vzorky v Evropské databance vín, a dále s množinou sedmnácti vzorků sestávající z části ze vzorků z evropské databanky a z části ze vzorků z interní databáze žalovaného s datem sběru časově blízkým tomu, jež udával pro své hrozny žalobce), a zejména ví, že Evropská databanka vín pro oblast Morava neobsahovala za rok 2017 žádný vzorek vína vyrobeného z hroznů vypěstovaných na zavlažované vinici. Detailní informace o jednotlivých referenčních vzorcích již nebylo třeba žalobci odkrývat. Ostatně, evropské předpisy to v zájmu zachování účinnosti kontrol ani neumožňují. Žalobce tyto předpisy dezinterpretuje. Z prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/274 ze

dne 11. 12. 2017 [ve znění prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/1007 ze dne 18. 6. 2021, které vstoupilo v účinnost ještě před začátkem přestupkového řízení], konkrétně z jeho čl. 27 odst. 7 písm. e) a čl. 28 odst. 1, 2 a 3, jasně vyplývá, že údaje shromážděné v Evropské databance vín je možné poskytovat pouze osobám, které informace v nich obsažené vypracovaly, dále laboratorům pověřeným členskými státy, příslušným správním orgánům a vnitrostátním soudům. I laboratorům, správním orgánům a soudům se však zpřístupní pouze informace týkající se příslušných analytických údajů nutných k vyhodnocení rozboru vzorku podobných vlastností a obdobného původu. Tyto údaje se mohou použít pouze pro účely zjištění souladu s předpisy Evropské unie v odvětví vína a nakládá se s nimi jako s důvěrnými informacemi. Je tedy zřejmé, že další osoby se s těmito informacemi seznamovat nemohou.

34. S tím je zcela v souladu i žalobcem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2022, č. j. 8 As 108/2020-33, z jehož bodů 16 a 21 vyplývá, že „*náhled stěžovatelky, která se domáhala informací v rozsahu týkajícím se konkrétních vzorků srovnávaných vín, neodpovídá tomu, jak funguje systém evropské databanky analytických hodnot*“. Ve skutečnosti spočíval problém dané věci v tom, že žalovaný založil své závěry o tom, že deklarovaný slovenský původ vín je vyloučen, jen na velmi stručné odpovědi slovenské strany, přičemž, „*aby mohl soud řádně přezkoumat, zda závěry správních orgánů odpovídají spisovým podkladům, musí mít možnost ověřit minimálně základní rámec toho, s jakými hodnotami a v jakých ukazatelích byly hodnoty naměřené inspektorátem poměřovány*“. Ve věci šlo konkrétně o naměřené hodnoty etanolu, vody a cukru, a to s několika zvolenými parametry, přičemž z odpovědi slovenských orgánů nebylo jasné, které z těchto parametrů byly poměřovány s jejich databází a chyběl i údaj o míře spolehlivosti. To vůbec není žalobcův případ. Žalobce přesně ví, které naměřené hodnoty u jeho vín byly poměřovány a v porovnání s databází nevyhověly – byly to hodnoty těžkých izotopů vodíku, kyslíku i uhlíku v multivarietní analýze. Z napadeného rozhodnutí vyplývá i míra spolehlivosti – 97,5 %. Vyžádat si další informace za účelem prověření žalobcových výhrad proti vedení databáze by podle evropské úpravy mohl nanejvýš krajský soud. Ten to však neshledal potřebným, jak vzápětí vysvětlí.
35. Žalobce vytýká Evropské databance vín celou řadu vad, byť sám uznává, že si je pouze domýšlí. Zčásti na tyto jeho výhrady už odpověděl krajský soud ve svém rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, bod 72, a Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103, bod 25. Reagoval na ně adekvátně i žalovaný v rozhodnutí o pokutě na str. 75 a zejména v odvolacím rozhodnutí na str. 37, 39, 62 a 69.
36. Stručně řečeno, pravidla pro shromažďování vzorků pro evropskou databanku zajišťují dostatečnou reprezentativnost množiny vzorků a není mezi nimi požadavek na povinné zařazení vzorků ze zavlažovaných vinic. Žalovaný tak činí jen v suchých letech, kam rok 2017 nespadal. Nyní platná pravidla, jež mají zajistit vyšší zastoupení vín označených CHZO a CHOP v evropské databázi, v roce 2017 ještě neplatila. A z ničeho nelze usoudit, že by jejich vyšší zastoupení mohlo být žalobci nějak ku prospěchu. Nadto žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že v roce 2017 tvořila vína CHOP devatenáct ze dvaceti referenčních vzorků v evropské databázi. Nutno dále dodat, že některé vzorky vybrané do interní databáze žalovaného představují velmi brzy zrající a sklízená vína pro výrobu burčáku, nebo naopak velmi pozdě sklízená vína pro výrobu speciálních vín (která ovšem tvoří jen velmi malou část tuzemské produkce). Taková vína mají s ohledem na dobu jejich

sběru zcela jiné izotopové hodnoty než vína z hroznů sbíraných v obvyklé době zrání, takže množinu referenčních vzorků z Evropské databanky vín pro ověření jejich geografického původu nelze použít. A tu přichází právě ke slovu interní databáze. Žalobcova vína však mezi burčáky ani speciální vína nepatřila a nelze je s nimi srovnávat. Žalobce má pravdu jen v tom, že orgán pověřený žalovaným skutečně nepostupoval při získávání vzorků pro interní databázi plně v souladu s evropskými předpisy (např. sbíral menší než stanovené množství hroznů a nezaznamenával údaje o srážkách). To ale bylo dáno jen mylným přesvědčením žalovaného, že na sběr hroznů pro jeho interní databázi se evropské prováděcí předpisy nevztahují. Vůbec z toho nevyplývá, že by snad pověřený orgán tyto předpisy nedodržoval při získávání vzorků pro Evropskou databanku vín.

37. Také způsob použití databáze byl v tomto případě zcela korektní. Žalovaný porovnával izotopový obraz odebraných vín se všemi dvaceti vzorky v evropské databázi. V grafu, na který odkazuje žalobce, je – jak vyplývá z jeho legendy – pro názornost vyznačeno čtrnáct z těchto dvaceti vzorků jen proto, že doba jejich sběru nejlépe odpovídá době sběru hroznů pro odebraná vína, konkrétně jde o rozptyl od 21. 9. – 5. 10. 2017. Distribuce jejich izotopových hodnot jen názorně ukazuje, že kdyby žalovaný zvolil pro srovnání jen tato vína, byly by jim izotopové hodnoty žalobcových vín ještě více vzdáleny než celému souboru dvaceti vzorků, jejichž rozptyl izotopových hodnot byl širší.
38. Dodržování stanovených pravidel kontroluje vícestupňovým způsobem Evropské centrum pro kontrolu odvětví vína při společném výzkumném centru. Navíc žalovaný ověřil v průběhu předchozích řízení spolehlivost své metody i reprezentativnost vzorků ročníku 2017 řadou různých srovnání popsaných výše. Ze všech těchto důvodů má soud za to, že pokud by skutečně databáze vykazovala vady, které zcela hypoteticky konstruuje žalobce, pak by se to jistě projevilo nejen zvýšenou chybovostí při jejím použití ve správních řízeních, ale nepochybně by nevyhověla ve srovnání s ní ani vína, jimiž žalovaný testoval reálnost žalobcových úvah o vlivu závlahy na izotopový obraz hroznů a výsledných vín. Soud tak neshledal důvod si k této námitce vyžadovat jakékoliv další informace od žalovaného nebo z Evropské databanky vín.
39. K vadám, jež vykazovala interní databáze žalovaného, a k jejich možnému vlivu na výsledné posouzení žalobcových vín, se již dostatečně vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103, body 29-38, stejně jako žalovaný v odvolacím rozhodnutí na str. 40-41. Netřeba k tomu více dodávat.
40. Tvrzení žalobce, že jeho obvinění z přestupku je založeno jen na jediném důkazu, který ani není důkazem přímým, v předchozích soudních řízeních nepadlo. Vypořádal je ale dostatečně žalovaný v odvolacím rozhodnutí zejména na str. 36-37. Označuje výsledek porovnání izotopových poměrů žalobcových vín s evropskou databankou vína za důkaz přímý a připomíná vysokou míru jistoty, které při porovnání dosáhl. Vedle toho poukazuje na řadu důkazů nepřímých, které jeho závěr podporují, zejména na další provedené rozborů jiných vín a také na protokoly o kontrolách provedených u žalobce, z nichž vyplývají nesrovnalosti při vedení evidence a označování nádob v žalobcově provozu.
41. Krajský soud taktéž považuje provedenou analýzu izotopového složení žalobcových vín za přímý důkaz jejich zahraničního původu. Navíc jde o důkaz odborně zaštitěný a uplatněná vědecká metoda i databáze použité pro srovnání se žalobcovými víny byly v předchozích řízeních natolik důkladně prověřeny, že by podle názoru soudu tento důkaz obstál dokonce i sám o sobě, bez jakýchkoliv dalších indicií.

42. Takovými indiciemi navíc žalovaný disponoval. Při kontrolách v žalobcově provozovně, při nichž odebral vzorky vín, o nichž se později zjistilo, že jsou neznámého původu, zjistil i celou řadu pochybení v evidenci a označování nádob. Je přitom nepodstatné, že SZPI nevyhodnotila tato pochybení jako natolik závažná, aby kvůli nim zahajovala samostatné přestupkové řízení. Úplně stačí, že šlo o přehmaty, jež teoreticky mohly umožnit záměrnou manipulaci nebo přispět k nechtěné záměně surovin a produktů při výrobě vína. Pouze některá z těchto zjištění se podařilo žalobcovu zástupci uspokojivě vysvětlit, u jiných sám uznal své pochybení. Namátkou lze poukázat na rozpory v datech nákupu a zaevidování do první nádoby, resp. ověření u vína Veltlínské zelené, a také na jeho nesprávné zařazení jako „jakostní víno s přívlastkem“, zjištěné při kontrole dne 12. 8. 2021, nepodepsané výkupní lístky a rozpory v datech nákupu a příjmu u vína Tramín červený, nesprávné zařazení vína Müller Thurgau jako „výběr z hroznů“, rozpory v datech příjmu, přelití do jiné nádoby a ověření u vína Ryzlink vlašský, neuvedená cukernatost, chybné označení nádoby, rozpory v množství zařazeného vína a opomenutí zaznamenat lahvování u vína Ryzlink rýnský, zjištěné při kontrole dne 4. 12. 2019. Důkazy o těchto pochybeních jsou – v rozporu s tím, co žalobce tvrdí – řádně založeny ve spise, a to ve formě kontrolních protokolů a jejich příloh. Opět jen námtkou lze uvést, že protokol o kontrole provedené dne 6. 5. 2019 je založen na č. 1. 1 správního spisu, protokol o kontrole provedené dne 12. 8. 2019 na č. 1. 9 správního spisu, protokol o kontrole provedené dne 30. 8. 2019 na č. 1. 16 správního spisu, protokol o kontrole provedené dne 4. 12. 2019 na č. 1. 30 správního spisu atd.
43. Protokoly o komparaci různých autentických a komerčně odebraných vín s Evropskou databankou vín a interní databází žalovaného skutečně v přestupkovém spise obsaženy nejsou. Nebylo to ale ani potřeba. Žalovaný jimi pouze ověřoval funkčnost své analytické metody pro určování geografického původu vína, o níž by ale i tak jen těžko mohlo být pochyb, neboť jde o metodu certifikovanou a užívanou napříč celou Evropskou unií. Zároveň jimi demonstroval naprostou nepodloženost žalobcových hypotéz o vlivu závlahy na izotopový obraz hroznů. To vše se odehrálo již v předchozích řízeních, v nichž žalovaný uložil žalobci z moci úřední povinnost zákaz uvádět vína neznámého původu na trh (a u jednoho z nich zajistit jeho stažení a přeznačení). Proto nebylo třeba tyto důkazy opakovaně provádět v řízení nyníšším. Žalobce přitom netvrdí, že by snad neměl nikdy v minulosti možnost se s těmito důkazy seznámit a vyjádřit se k nim. Nadto nelze přehlédnout, že skutkové tvrzení o důkazech chybějících ve spise vznesl žalobce poprvé až v doplnění žaloby ze dne 6. 9. 2023, tedy dávno po podání lhůty pro podání žaloby. Jde tedy i o námitku opožděnou.
44. Totéž se týká i tvrzení, že spolehlivost výsledků dosažených pomocí porovnání izotopového obrazu odebraného vína s množinou referenčních vzorků autentických vín zpochybňují výsledky šetření Českého akreditačního institutu. To žalobce vznesl poprvé až v doplnění žaloby ze dne 5. 12. 2024, tedy opět po uplynutí žalobní lhůty. Podle krajského soudu to nelze považovat za pouhé rozvinutí žalobní argumentace. Nicméně i kdyby soud měl tuto námitku považovat za včasnou, nemohl by ji hodnotit jako důvodnou. Šetření ČAI proběhlo až na podzim 2024, tedy zhruba rok a půl po vydání napadeného rozhodnutí. Právě ze skutkového stavu v době vydání rozhodnutí ale soud vychází, proto je zbytečné provádět dokazování stran okolností, které následovaly až poté. Jinými slovy, dokonce i kdyby ČAI v roce 2024 zjistil na straně pověřené laboratoře závažná pochybení, nebylo by možné z toho automaticky vyvozovat, že se jich laboratoř dopouštěla už o pět

let dříve, kdy prováděla rozborů žalobcových vín. Navíc ČAI ve svém vyrozumění označuje pochybení jako dílčí a žádné neplnění akreditačních požadavků nezjistil. A nic skandálního či pochybného nespaturuje soud ani ve skutečnosti, že český akreditační orgán kontroluje pouze postupy samotné laboratoře při odběru vzorků vín, měření jejich izotopového obrazu a jeho porovnávání s referenčními vzorky. Jak už bylo výše řečeno, na tvorbu databáze referenčních vzorků dohlíží podle celoevropských pravidel příslušná instituce EU.

45. Soud se ještě stručně vyjádří k odbornému článku čínských autorů, na který žalobce v nynějším řízení poukazuje nově [Yuchena Menga a kol. *Hydrogen and Oxygen Isotop Fractionation Effect In Different Organ Tissues of Grapes Under Drought Conditions*, Journal of Agricultural And Food Chemistry 2023 71 (37)]. Soud jím neprováděl důkaz, stejně jako to nečinil u odborných článků ani v předchozích řízeních (srov. rozsudek č. j. 30 A 23/2020-658, bod 61), neboť po skutkové stránce, tedy že článek vyšel v příslušném odborném periodiku a jaký byl jeho obsah, nebylo mezi stranami sporu. Šlo pouze o jeho interpretaci. A ta podle krajského soudu dává za pravdu žalovanému. Autoři výzkumu nezpochybňují, že izotopový poměr kyslíku je podle dosavadních studií dobrým indikátorem původu vína (str. 13662), ba dokonce uvažují o tom, že by měření těžkých izotopů mohlo něco napovědět i o kvalitě vína (str. 13668). Výslovně vycházejí z řady tezí, na které po celou dobu poukazuje žalovaný, např. že frakcionace (tedy nárůst těžších izotopů) kyslíku je výraznější za sucha a zavlaha ovlivňuje frakcionaci zejména tím, že reguluje tento stav nedostatku vody (str. 13668), že rostliny révy vinné čerpají vodu spíše ze svrchních vrstev půdy (str. 13665-13666) nebo že srážky v posledních dnech před sklizní mohou významně změnit finální hodnoty těžkých izotopů kyslíku i vodíku (str. 13662). V žalobcem citovaných pasážích z úvodu článku se sice hypoteticky hovoří o možných dopadech použitých vodních zdrojů na výsledný izotopový obraz hroznů, ale ve skutečnosti autoři nic takového svým výzkumem neprokázali. V interpretaci výsledků poukazují pouze na to, že frakcionaci v rostlinách révy vinné ovlivňuje celkové množství zavlaha, a zvažují, že do budoucna by se na základě dalších výzkumů dalo množství dodávané vody optimalizovat (str. 13668-13669).
46. Že závěry žalovaného nijak nezpochybnil ani rozbor kontrolního vzorku, který si žalobce nechal provést v akreditované laboratoři EUROFINS CZ, to již krajský soud zdůvodnil v rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, bod 78, a rozvedl to znovu žalovaný v rozhodnutí o přestupku na str. 11 a 86.
47. Stručně řečeno, laboratoř EUROFINS jen potvrdila naměřené izotopové zastoupení vodíku, kyslíku a uhlíku a nijak je dále neinterpretovala. Změřila dále izotopové hodnoty stroncia, ačkoliv to nepatří do rozsahu její akreditace, přičemž ani neuvedla hodnotu nejistoty měření. Její následnou interpretaci naměřených hodnot stroncia pak žalovaný zpochybnil tím, že nejsou nijak charakteristické pro vinařskou oblast Morava, což doložil odkazy na odbornou literaturu. Navíc je tato metoda stále jen v experimentálním stádiu, její použití a ověřování komplikuje vysoká cena měřících přístrojů a výsledky může zkreslovat vliv technologií použitých při výrobě vína na izotopový poměr stroncia (žalovaný zmiňuje například vliv čiridel, konkrétně bentonitů používaných při výrobě bílého vína). Žalobce naproti tomu nedoložil nic, co by prokazovalo jeho tvrzení, že měření stroncia je pro určení geografického původu vína metodou spolehlivou a běžně používanou, či dokonce akreditovanou.

48. Ani žádná z dalších skutečností, jež žalobce uvedl na svou obranu a které podle něj vyvracejí správnost provedené izotopové analýzy, soud nepřesvědčila. Některé z nich již odmítl dříve buď sám krajský soud ve svém rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, bod 79 (senzorická zkouška u zařídovací komise) nebo Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku č. j. 3 As 35/2022-103, body 26-28 (tvrzení, že žalobce nemohl disponovat hrozny či vínem ze zahraničí a že žalovaný byl povinen prokázat, odkud hrozny skutečně pocházejí). Se všemi se pak vyrovnal žalovaný buď v rozhodnutí o přestupku na str. 78-82, nebo v odvolacím rozhodnutí na str. 35-36, 40, 54-57 a 60.
49. Stručně řečeno, žalobce netížilo žádné obrácené důkazní břemeno. Jen se sám o své vůli snažil vyvrátit závěry, k nimž správní orgány došly na základě usvědčujícího důkazu v podobě izotopové analýzy, přičemž o těchto závěrech neměly pochybnosti. Žalobce se je snažil vyvolat, ale nezdařilo se mu to. Nemohl pochopitelně uspět s tvrzením, že podvodné jednání by odporovalo jeho zásadám. Žádný význam také nemá poukazovat na to, že v současnosti žalobce přísně dodržuje právní předpisy a správní orgány mu již žádná pochybení nevytýkají. To může být jednoduše výsledkem toho, že se poučil a napravil. Proto by bylo zbytečné provádět důkaz protokoly z kontrol provedených u žalobce až po vydání napadeného rozhodnutí. Údajné důkazy o tom, že žalobce nedovezl nikdy žádné hrozny ani víno odpovídající odrůdy ze zahraničí, ve skutečnosti nebyly způsobilé spáchání přestupku vyloučit. Nejvyšší správní soud uvedl ve výše citovaném rozsudku řadu příkladů, jak mohlo teoreticky dojít k tomu, že žalobce mohl neohlášené zahraniční hrozny nabýt a z nich své víno vyrobit, vína zaměnit nebo do svého vína neohlášené zahraniční víno záměrně či nedopatřením přimísit (nabízí se otázka, jak přesně pomáhal žalobci jeho vína „obohatit a zkrášlit“ pan H., tedy dodavatel hroznů, na jejichž nízké kvalitě se shodla většina svědků – srov. rozhodnutí o pokutě, str. 78-79, a odvolací rozhodnutí, str. 55 a 57). Záměrnému jednání žalobce nebo jeho zaměstnanců by nemohl pochopitelně zabránit ani žalobcův interní kontrolní systém, jakkoliv důmyslný. Nicméně vzhledem k tomu, že odpovědnost za přestupek je v daném případě konstruována jako objektivní, nebylo povinností správních orgánů odhalit celý skutkový děj nebo prokazovat ekonomickou smysluplnost přestupkového konání. Postačilo spolehlivě prokázat vlastnosti výsledného produktu. To se stalo pomocí akreditované zkušební metody založené na přístrojovém měření. Její výsledky nemůže sama o sobě vyvrátit senzorická zkouška spoléhající na smyly, jež nadto ani nebyla cíleně zaměřená na geografický původ vína.
50. Pokud jde o žalobcovy opakované poukazy na význam závlahy pro izotopový obraz hroznů a na naprostou výjimečnost sedlecké lokality, podle žalovaného je vliv závlahy přesně opačný, než tvrdí žalobce, a v relativně malé a klimaticky homogenní vinařské oblasti Morava se z hlediska izotopového složení hroznů žádné extrémní lokality nevyskytují. Tyto závěry již dříve potvrdil krajský soud ve svém rozsudku č. j. 30 A 23/2020-658, body 71, 73, 77. Podrobně je nyní opět odůvodnil žalovaný, a to jak v rozhodnutí o pokutě na str. 27-77, tak i v odvolacím rozhodnutí na str. 34-35, 42-44. Netřeba k tomu již cokoliv dodávat. Snad jen, že nabídky žalobce na vědeckou spolupráci se SZPI při odhalování specifik sedlecké oblasti jsou pro posouzení přestupkového rozhodnutí irelevantní. Proto krajský soud zamítl důkaz dopisem žalobce řediteli SZPI ze dne 23. 4. 2020 jako nadbytečný.
51. Nyní se bude soud věnovat uložené pokutě. Žalovaný srozumitelně vysvětlil, že žalobci se nepodařilo prokázat, že by byly dány podmínky pro liberaci u přestupků č. 1-5, stejně

jako to, že zde nebyl důvod, aby upustil od uložení správního trestu (viz rozhodnutí o přestupku, str. 25 a 85, a odvolací rozhodnutí, str. 46 a 53).

52. Žalobce poukazoval na to, že měl zaveden kontrolní systém, což ale samo o sobě nesvědčí o tom, že skutečně vynaložil veškeré úsilí, aby zabránil porušení zákona. Vždyť žalovaný v průběhu kontrol odhalil u žalobce nedostatky právě v evidenci přijatých hroznů, náležitostech výkupních lístků i v označení nádob s vínem – tedy při plnění povinností, které jsou klíčové proto, aby se předcházelo úmyslným či nedbalostním záměnám hroznů a vín. Proti účinnosti žalobcova kontrolního systému svědčí i velké množství vyrobeného vína (31 609 litrů) a to, že šlo o více různých odrůd, tedy více jednotlivých případů. Přestupky č. 1-5 byly natolik závažné, že u nich o upuštění od správního trestu nelze vůbec uvažovat.
53. Ani přestupek č. 6 ale nebyl úplně banální. Povinnost nahlásit příchod produktů ve dvanáctihodinové lhůtě má velký význam pro možnost kontroly ze strany SZPI, která může zamezit manipulaci s ohlašovanými produkty. Žalobce ji sice překročil o necelých 5 hodin, ale vzhledem k délce samotné lhůty to rozhodně není překročení zanedbatelné. Důvody, pro něž se tak stalo, jsou sice lidsky pochopitelné, ale v kombinaci s přestupky č. 1-5 skutečně nebylo možno uvažovat o tom, že by pouhé projednání přestupků stačilo k žalobcově nápravě.
54. Žalovaný také podrobně zhodnotil závažnost spáchaných přestupků, stejně jako polehčující a přitěžující okolnosti (viz rozhodnutí o přestupku, str. 83, a odvolací rozhodnutí, str. 48-52).
55. Žalobce dal do prodeje velké množství nevyhovujícího vína (22 692 lahví). To, že se velká část z těchto lahví nakonec nedostala ke spotřebitelům, protože je žalobce z trhu stáhl, bylo jen důsledkem provedené státní kontroly a žalobci to ukládala opatření vydaná žalovaným, takže si to těžko může připsat k dobru. To, zda vína byla kvalitní po chuťové stránce, je otázkou subjektivního hodnocení a nemůže to tedy hrát při posouzení závažnosti přestupku žádnou roli. Klíčové je, že spotřebitelům, kteří si chtěli koupit moravské víno, hrozilo, že si bez svého vědomí pořídí víno jiného původu. Forma zavinění u přestupků č. 1-5 není jistá. Žalobce mohl nabízet vína z hroznů neznámého původu i úmyslně, pouze se to neprokázalo. Nelze mu tedy samozřejmě přičíst úmysl jako přitěžující okolnost (a tím se také vyčerpává zásada *in dubio pro reo*). Ale to neznamená, že by se muselo automaticky zohlednit nedbalostní zavinění jako okolnost polehčující, tím spíše, když forma zavinění vůbec nebyla v řízení zjištěna. Navíc, vzhledem k výše zmiňovanému množství a různým odrůdám vína neznámého původu, by muselo jít o nedbalost dosti hrubou.
56. Ani dobu uplynulou od spáchání přestupku nelze přičíst žalobci ku prospěchu, neboť byla dána objektivními okolnostmi. Žalobce sice nejednal v přestupkovém řízení účelově, nicméně jak v řízeních předcházejících řízení přestupkovému, tak i v něm samém bohatě argumentoval s odkazy na řadu (i zahraničních) zdrojů a využíval všech možností obrany. Žalovaný vyhověl většině jeho návrhů na konání ústního jednání i na výslech svědků. To pochopitelně řízení protáhlo, ale bylo to nezbytné, pokud se chtěl žalovaný se všemi žalobcovými argumenty a námitkami přesvědčivě vypořádat. Délku řízení přitom podle krajského soudu ani nelze hodnotit jako polehčující okolnost. Bylo by nanejvýš možné uvažovat o tom, zda s uplynulým časem neztrácí uložená sankce svůj smysl a výchovný charakter. To ale v daném případě nehrozí – jednak s ohledem na závažnost spáchaných přestupků č. 1-5, jednak proto, že SZPI od počátku kontinuálně vyvozovala ze svých

kontrolních zjištění u žalobce právní důsledky (nejprve nápravné, později i sankční), takže žalobce nemohl být po celou dobu od odhalení přestupku až po uložení sankce na pochybách o tom, že jeho jednání hodnotí příslušný státní orgán jako protiprávní a že mu za ně hrozí trest.

57. Poukazy žalobce na jiný případ, v němž žalovaný uložil přestupci jen o něco vyšší pokutu za závažnější delikt, nejsou relevantní. Jak správně vysvětlil žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, nejde o případ srovnatelný. Mezi spácháním obou přestupků uplynulo zhruba 9 let, ale zejména se mezitím podstatně změnila právní úprava. Došlo k navýšení horní hranice sazby pokuty, a to z 5 milionů na 50 milionů korun. V žalobcem odkazovaném případě tedy přestupce dostal pokutu na samé horní hranici zákonné sazby, zatímco žalobcova pokuta dosahuje 6 % horní hranice sazby.
58. Konečně závěrem krajský soud uvádí, že pokud žalobce poukazoval v žalobě a různých jejích doplněních na další negativní následky, které jsou pro něj s uložením pokuty za přestupek spojeny, činil tak zejména proto, aby soud přesvědčil, že má žalobě přiznat odkladný účinek, resp. že má jeho případ rozhodnout přednostně. Návrh na odkladný účinek krajský soud zamítl usnesením ze dne 29. 6. 2023, č. j. 30 A 56/2023-186. K přednostnímu projednání věci krajský soud nepřistoupil a důvody žalobci vysvětlil (srov. vyrozumění žalobcova zástupce na č. l. 238 soudního spisu). Pro jistotu však krajský soud dodává, že pokud snad žalobce mířil i na to, že k této plejádě dalších důsledků měl žalovaný přihlídnout při ukládání sankce, pak ani to neshledává soud důvodným. Žalovaný byl povinen pouze zhodnotit, zda uložená pokuta sama o sobě nebude mít na žalobce likvidační dopad, což učinil (viz rozhodnutí o pokutě, str. 84-85). Další žalobcovy újmy na poli dobré pověsti, dotací či omezení možností označovat svá vína určitými zeměpisnými označeními tedy nebyly pro věc relevantní, proto krajský soud tímto směrem ani nevedl žádné dokazování.

VI. Náklady řízení

59. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu